

Kertomus Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n

toiminnasta vuodelta 1939.

Päättyneen yhdeksänentoista toimintavuoden alussa oli jäsenmäärä 271. Vuoden kuluessa on uusia jäseniä liittynyt 33 jäsennumeroilla 315 - 347. Omasta pyynnöstään ovat seuraavat jäsenet saaneet eron: päivämäärällä 10/12-38 Toivo K. Nurmio, jäs.nr.38.; Aimo Emil Heikkinen jäs.nr.133.; Lauri Antero Vuorela, jäs.nr.150.; Arne Edvin Askolin, jäs.nr.290. ja päivämäärällä 12.7.39. Thor Magnusson, jäs.nr.109. Liiton sääntöjen 3 § 1 mom. perusteella on jäsenluettelosta päivämäärällä 28/5-39 poistettu Unto Aulis Viljam Suomalainen, jäs.nr. 311. Jäsenlukumäärä on siis noussut 27, ollen nyt 298. Näistä toimi vuoden lopussa laivasähköttäjinä 141, siviililentokoneissa 5, jäänmurtajissa 7 ja 122 oli joko vakituinen tai väliaikainen toimipaikka maissa. 23 laivasähköttäjää oli kutsuttu ylimääräisiin kertausharjoituksiin.

Palkkaussopimukset:

Kauppalaivoissa on noudatettu heinäkuun 1 päivästä 1937 alkaen voimassaolevaa palkkaussopimusta, sekä siviililentoliikenteessä tammi-kuun 1 päivästä 1938 Aero OY:n ja liittomme välillä hyväksyttyä sopimusta. Mitään mainittavampia erimielisyyksiä ei näiden sopimusten noudattamisessa ole tapahtunut, joskin eräistä tulkintakysymyksiä on esiintynyt.

Kun Europassa syttynneen sodan johdosta myöskin puolueettomien maiden merenkulkijat joutuvat alttiiksi sekä miina että muiden sota-toimien aiheuttamille vaaroille, ryhtyi liittomme yhdessä Suomen Konemestariliitto r.y:n ja Suomen Laivanpäälystöliitto r.y:n kanssa neuvottelemaan Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen kanssa erikoisen sodanvaaralisäyksen maksamisesta edellämainittujen järjestöjen jäsenille. Syyskuun alussa käytyjen neuvottelujen perusteella hyväksyttiinkin tällainen sodanvaaralisäyssopimus, joka tuli voimaan syyskuun 7 p:nä. Sopimuksen tärkeimmistä kohdista mainittakoon seuraavaa: 150 % korotus kuukausipalkkoihin aluksen kaydessä sotaakäyvän maan

satamissa Europassa. 100 % koroitus laivan käydessä muissa satamissa ja 50 % koroitus Suomen rannikkoliikenteessä sekä Tallinnan ja Tukholman liikenteessä. Lisäksi laivanvarustajat sitoutuivat vakuuttamaan toimessaolevan sotavaaran aiheuttamaa tapahtumaa vastaan val- tai muuten tion sotavakuutuslautakunnan tai laissa säädetyn määräyksen mukaan.

Olosuhteiden muutuessa myöhemmin, hyväksyttiin Suomen Lai- vanvarustajain Yhdistyksen kanssa syyskuun 27, 28 ja 29 päivinä käy- tyjen neuvottelujen jälkeen uusi sopimus, joka tuli voimaan lokakuun 1 päivänä. Tähän sopimukseen tulivat m.m. seuraavat lisäykset ja muu- tokset. 125 % koroitus palkkoihin Pohjoismaiden ja Belgian - Hollan- nin liikenteessä. 65 % koroitus Tukholman liikenteessä. Sodanvaara- lisäykset lasketaan vähintään 2.500:- markan kuukausipalkalle, vaika palkka olisi sitä alempi. Jos toimessaoleva menettää laivan tu- houtuessa henkilökohtaisen omaisuutensa, maksetaan hänelle merimies- lain 41 § nojalla kuuluvan korvauksen lisäksi mk 3.500:-. Tämä sopi- mus on edelleen voimassa, lukuunottamatta Tukholman liikenteessä, jos- sa koroitus on 75 %.

Toimipaikkatilanne:

Viime vuoden syyskuussa alkaneet radiosähkötöskurssit päät- tyivät maaliskuun lopussa, jolloin valmistui 31 uutta sähkötöskurssia. Siitä huolimatta alkoi kesällä ~~jälleen~~ jälleen ilmetä puutetta lai- vasähkötöskurssista, joten ulkolaisia sähkötöskurssia oli hankittava useisiin laivoihin. Kesäkuun loppupuolella oli jo 15 laivassa ulkomaalainen sähkötöskurssia. Tämän johdosta lähetti liittomme kesäkuun 30 päivänä kirjelmän Posti- ja lennätinhallituksella ehdottaen uusien radiosäh- köttöskurssien aloittamista syyskuun alusta. Uudet kurssit alkoivatkin syyskuun 10 p:nä ja tarkoitus oli aloittaa toiset rinnakkaiskurssit heti seuraavan vuoden alusta. Kun kauppalaivojen lukumäärä on myös kuluvan vuoden aikana noussut huomattavasti aiheuttaen jatkuvasti säh- köttöskurssien tarvetta ja kun useissa laivoissa on edelleenkin pidettävä ulkolaisia sähkötöskurssia, oli päätös kaksien rinnakkaiskurssien toimeen- panosta välttämätön jo vuosia kestäneen radiosähkötöskurssipulan lopulli- sestä poistamiseksi. Mutta kuten tunnettua, keskeytyi jo alkaneiden radiosähkötöskurssien toiminta lokakuun 12 päivänä silloin maassam- me vallinneen ulkopoliittisesti vaarallisen tilanteen johdosta.

Toimipaikkojen vaihdoksia on kuluneen vuoden aikana ollut 168, lukumäärän ollessa edellisellä vuonna 202. Tämän vähenemisen on luonnollisesti aiheuttanut sähköttäjien puute, sillä useissa tapauksissa eivät sähköttäjät ole voineet jättää toimipaikkaansa syystä, että uuden hankkiminen on osoittautunut mahdottomaksi. Toimipaikkojen saanti on edelleenkin muutamia poikkeuksia lukuunottamatta tapahtunut liiton kautta. Tyydytyksellä on mainittava, että jäsenet ovat entistä täsmällisemmin alkaneet huolehtia pestauspäivämäärien y.m. muutosilmoitusten tiedoittamisesta liitolle, jotka etenkin toimipaikkojen saantia varten ovat erittäin tärkeitä.

Jäsenmaksut:

Laivoissa ja siviililentokoneissa toimivien radiosähköttäjien jäsenmaksu on tänä vuonna ollut mk 200:- ja muualla toimessaolevien jäsenten mk 100:-. Mitään erikoista lisäveroa ei ole kannettu. I.F.R:lle menevän jäsenmaksun suuruus oli mk 2.536:75:-, mutta Europassa syttyneen sodan johdosta päätti johtokunta 1 päivänä syyskuuta pitämässään kokouksessa lykätä maksun suorituksen toistaiseksi. Jäsenmaksujen säännöllisessä suorituksessa ei tänävuonnaakaan ole saatu parannusta aikaan. Niinpä kesäkuun 1 päivänä, jolloin kaikkien jäsenmaksujen olisi pitänyt olla maksettu, ainoastaan 77 jäsentä oli suorittanut maksunsa, kun taas 233 jäsentä oli jättänyt tämän velvollisuutensa tässä suhteessa täyttämättä. Maksamattomien jäsenmaksujen summa oli tällöin mk 38.645:-. Toimintavuoden lopussa oli vielä 90 jäsenellä maksamattomia jäsenmaksuja yhteensä mk 15.457:50. Toivottavasti asianomaiset vastaisuudessa kiinnittävät enemmän huomiota asian tärkeyteen ja suorittavat jäsenmaksunsa määräaikana.

Lähempiä yksityiskohtia liiton taloudellisesta tilasta ei tässä yhteydessä ole tarpeellista mainita, koska ne tulevat tarkemmin selostetuiksi rahastonhoitajan ja tilintarkastajien lausunnoissa.

Äänenkannattajamme:

Yhdessä Suomen Radioamatööriliitto r.y:n kanssa on liittomme julkaissut kuusi kaksoisnumeroa yhteistä lehteämme Radio OH:ta. Lehden toimittajana on liittomme osalta edelleenkin ansiokkaasti toiminut puheenjohtajamme Yrjö Luomanmäki. Lehden toimituskuntaan ovat kuuluneet

Jaakko Holopainen, Väinö Poutiainen ja Erkki Koivisto. Tässä yhteydessä lausumme parhaimmat kiitoksemme kaikille niille jotka ovat lehteämme kirjoituksillaan avustaneet.

Muu toiminta:

Maaliskuun 31 päivänä päättyneiden radiosähköttäjäkurssien oppilaille järjestetyssä tilaisuudessa selostivat liittomme edustajat olosuhteita yleensä ammatissamme sekä liittomme toimintaa ja palkkaussopimusta. Samassa tilaisuudessa liittyivät vastavalmistuneet radiosähköttäjät jäseniksi liittoomme.

Senjohdosta, että eräille sekä meidän että Suomen Konemestari-liiton ja Suomen Laivanpäälystöliiton jäsenille oli sattunut selk-kauksia tulliviranomaisten kanssa maihinmeno-oikeudesta ennen virallista tullitarkastusta, lähetettiin edellämäinittujen järjestöjen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella huhtikuun 18 p:nä yhteinen kirjelmä Eduskunnan asianomaisen valiokunnan puheenjohtajalle, jossa ehdotettiin parhaillaan uudistuksen alaisena olevaan tullilakiin sellainen muutos, että laivan saapuessa satamaan sen henkilökunta olisi oikeutettu poistumaan laivasta ennen virallista tullitarkastusta sikäli kuin tällainen poistuminen ei myöhemmin aiheuttaisi tullitarkastuksen viivästymistä. Asiasta keskusteltiin myös henkilökohtaisesti Eduskunnan asianomaisen valiokunnan jäsenten kanssa. Kysymystä koskeva parannus uuteen tullilakiin tulikin hyväksytyksi Eduskunnassa.

Huhtikuun 19 päivänä lähetettiin Posti- ja lennätinhallitukselle sen pyytämä lausunto, jossa selostettiin liittomme kantaa radiosähköttäjäkoulutuksesta, perämies-sähköttäjäjärjestelmästä ja radiosähköttäjäpulan syistä.

Koska useissa tapauksissa suomalaiset kauppa-alukset ovat tulliviranomaisten toimesta lähtöselvitetyt suomalaisesta satamasta aluksen ollessa varustettu joko lukumäärältään tai pätevyydeltään vajavaisella päällystöllä, sekä tulöselvitetty suomalaisenn satamaan sellaisilta matkoilta, jolloin matkojen kestäessä päällystön purjehdusoikeutta on ylitetty, lähetettiin Tullihallitukselle Suomen Konemestari-liiton ja Suomen Laivanpäälystöliiton kanssa yhteinen kirjelmä, jossa tiedusteltiin minkälaisia määräyksiä Tullihallitus on antanut alaisilleen viranomaisille kauppa-aluksista voimassaolevan, 17

päivänä huhtikuuta 1924 annetun asetuksen 70 § noudattamisesta ja millä tavoin Tullihallitus valvoo näiden mahdollisesti antamiensa määräysten noudattamista käytännössä.

Sen johdosta että Huvudstadsbladet'issa elokuun 18 päivänä julkaistussa, eräiden laivanvarustajien y.m. antamissa radiosähköttäjäpöytäkirjoissa haastattelutiedoissa oli erittäin radiosähköttäjäpöytäkirjoista ja toimista koskevia virheellisyyksiä, lähetti liittoimme k.o. lehdelle oikaisuvestineen joka julkaistiin syyskuun 2 päivänä.

Elokuun 24 päivänä jätti liittoimme yhdessä Suomen Konemestariiliiton ja Suomen Laivanpöytäkirjojen kanssa kirjelmän Sosiaaliministeriölle, jossa ministeriöstä pyydettiin, kansainvälisen tilanteen huomioonottaen, ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin meripöytäkirjojärjestöihin kuuluvien merenkulkijain sodansuojaa tarkoittavan, valtion takaaman, tehokkaasti taloudellisen ja sosiaalisen sotavakuutuksen aikaansaamiseksi. Syyskuun 25 päivänä oli liittoimme edustettuna tätä kysymystä koskevassa, Sosiaaliministeriössä pidetyssä neuvottelukokouksessa.

I.F.R:n 14 kongressi pidettiin Helsingissä elokuun 4,5 ja 6 p:nä. Liittoimme edustajan lähetti tästä kongressista pidettyä tarpeellista.

Kirjeenvaihto:

Käitetä jäsentensä välillä kirjeenvaihtoa on liitto ollut kirjenvaihtokautta yhteydessä varsinkin I.F.R:n, mutta myöskin Bestin Ruotsin ja Englannin vastaavien radiosähköttäjäjärjestöjen kanssa. Saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 640 (edellisenä vuonna 597) ja lähetettyjen kirjeiden 1156 (706), eli yhteensä 1796 (1303).

Kokoukset:

Virallisia johtokunnan kokouksia on ollut yhdeksän. Yleisiä liittokokouksia ei tänä vuonna ole pidetty.

Varsinaisten kokousten ohella on liiton toimihenkilöiden yhteistyö liiton toimintaan koskevien erilaisten asioiden vuoksi ollut sangen vilkasta. Jatkavien asioiden hoito liiton jäsenlukumäärän kasvaneen sekä sen suhteessa vuonna toiminnan laajentumisen vuoksi on kasvanut suuresti. Loppuksi mainittakoon yhteistyö Puolustusministeriön kanssa radiosähköttäjäpöytäkirjojen maanpuolustusta tarkoittavissa kysymyksissä.

Varsinaisina jäseninä ovat johtokuntaan kuuluneet: puheenjohtajana Erjo Luomannilmi, varapuheenjohtajana Tauno Henttiläinen ja sihteerinä Erkki Koivisto, sekä varajäseninä Kurt Lindroos, Kulervo Pienqvist, Jaakko Heleppäinen, Tauno Launis ja Veijo Saras. Lintarkastajina ovat toimineet Harry Lindroos ja Tauno Lilja, sekä varalla Veikko Saarman ja Aaro Heino.

Vuosikokous, joka oli määrätty pidettäväksi joulukuun 9 päivänä, jäi kuitenkin tunnuttua pitköttä marraskuun 30 päivänä syttyneen sodan takia.

Helsingissä, huhtikuun 14 päivänä 1940.

Erkki Koivisto
 SUOMEN RADIOSÄHKÖTÄJÄLITTO r.y.
 Sihteeri.